Jaargang 116. Vrijdag, 6 Februarij 1857. No. 16.

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD

voor de Stad en Provincie Groningen.

AANBESTEDING.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen* zijn voornemens, door hunnen GECOMMITTEERDE, bij *enkele inschrijving*, aan te besteden:

Het **MAKEN** van eene **BEWEEGBARE BRUG**, ter vervanging van het Voetbrugje, genaamd Trappenboogje, aan den mond van het Zuiderdiep.

De Voorwaarden van Aanbesteding zullen van heden ter SECRETARIJ der Gemeente ter lezing liggen, terwijl nadere inlichtingen te bekomen zijn aan het BUREAU van FABRIJKAGE op het RAADHUIS.

De op zegel geschreven Inschrijvingsbiljetten, ingerigt overeenkomstig de algemeene Voorwaarden, moeten vóór of uiterlijk op WOENSDAG den 11den Februarij 1857 op het RAADHUIS worden bezorgd.

De opening der Biljetten en de provisionele Toewijzing aan den laagsten Inschrijver, onder nadere goedkeuring, zal in het openbaar plaats hebben op DONDERDAG den 12den Februarij 1857, des voormiddags te tien uur, in een der VERTREKKEN van het RAADHUIS.

Aanwijs in loco op MAANDAG den 9den Februarij e.k., des morgens om 10 uur.

GRONINGEN, 27 Januarij 1857.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

Nationale Militie.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen* brengen ter kennis van de **LOTELINGEN** der Ligtingen van de NATIONALE MILITIE voor de jaren **1853, 1854, 1855** en **1856**, die voor **één jaar** zijn vrijgesteld geweest, dat de EERSTE ZITTING van den MILITIERAAD voor deze Gemeente is vastgesteld, en zal worden gehouden in zijne gewone VERGADERZAAL in het RAADHUIS alhier, op VRIJDAG den 6den en ZATURDAG den 7den Februarij aanstaande; dat de PROVISIONEEL VRIJGESTELDE LOTELINGEN dezer Gemeente van de jaren **1853, 1854,** en **1855** tot en met het getrokken nommer **298**, in dien Raad moeten verschijnen op **Vrijdag den 6den Februarij**, des voormiddags te 10 uur, en de overigen van de jaren **1855** (voor zoover zij hoogere nommers dan **298** hebben getrokken) en **1856** op **Zaturdag den 7den Februarij** aanstaande, des voormiddags te 9 uur, onverschillig of zij op LIGCHAAMSGEBREKEN of om ANDERE REDENEN reclameren.

Het wordt aan de bovenbedoelde LOTELINGEN bij deze, overeenkomstig art. 37 en 38 der Wet van den 27sten April 1820, **nadrukkelijk aanbevolen**, op den bepaalden tijd **in persoon** voor dien Raad te verschijnen, dewijl bij verzuim daarvan, het er voor gehouden zal worden, dat zij geene redenen van vrijstelling hebben en zij voor de Dienst gedesigneerd zullen worden. De manschappen dienende bij de Armee te lande of ter zee, zijn, in gevolge Koninklijk besluit van den 20sten April 1826, no. 147, van die opkomst vrijgesteld.

De belanghebbenden worden eindelijk opmerkzaam gemaakt, dat deze dient voor KENNISGEVING, en zij zich niet moeten verlaten op het ontvangen van een OPROEPINGSBILJET.

GRONINGEN, 19 Januarij 1857.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: VAN UILDRIKS, *L. S.*

De BURGEMEESTER der Gemeente *Groningen* vestigt de aandacht van belanghebbenden op de onderstaande Advertentie van Z. Exc. den Heer MINISTER VAN FINANCIËN, betrekkelijk de **inwisseling** van de **MUNTBILJETTEN** van de jaren **1845** en **1849.**

GRONINGEN, 4 Februarij 1857.

De Burgemeester: J. SLOT.

De MINISTER van FINANCIËN brengt bij deze ter kennis van de belanghebbenden, dat, krachtens de Wet van den 24sten December 1856 (*Staatsblad* no. 129), tot en met den **laatsten December 1858**, ten KANTORE van de NEDERLANDSCHE BANK zal worden gevaceerd tot de **verwisseling**, hetzij tegen **Muntbiljetten**, uit te geven krachtens de Wet van den 26sten April 1852 (*Staatsblad* no. 90), hetzij tegen ander betaalmiddel, van de reeds **verjaarde MUNTBILJETTEN**, uitgegeven krachtens de Wetten van den 18den December 1845 (*Staatsblad* no. 90) en den 17den September 1849 (*Staatsblad* no. 46); dat deze Muntbiljetten almede gedurende den gezegden termijn zullen worden aangenomen door 's RIJKS BETAALMEESTERS, zoowel in verwisseling, bij zoo verre en tegen zoodanig betaalmiddel als hunne kassen zullen gedoogen, als in overstortingen door de daartoe bevoegde comptabelen ten behoeve van 's Rijks schatkist; en dat na den laatsten December 1858 geen gelegenheid tot verwisseling der Muntbiljetten van 1845 en 1849 meer overblijft; weshalve de houders van die Biljetten ten ernstigste worden aangemaand, om zich den op nieuw verleenden termijn ten nutte te maken.

'S GRAVENHAGE, 23 Januarij 1857.

De Minister van Financiën:
VROLIK.

BUREAU VAN POLITIE.

Bij den **Brand**, welke heeft plaats gehad in den nacht van den 30sten op den 31sten Januarij j.l. ten Huize van den Zijde- en Wolverwer **A. VALK**, aan het Schuitendiep, zijn, volgens opgave van deze, onderscheidene **GOEDEREN**, hem ter verwing toevertrouwd, **verloren gegaan.** Daar genoemde Verwer niet gewoon is Merkpenningen of andere Bewijzen van ontvangst af te geven aan de Inbrengers van Stoffen om te verwen, en zijne Boeken, houdende aanteekening dier Goederen, verbrand zijn, zoo wordt ieder Inbrenger van zoodanige Goederen, in zijn belang, uitgenoodigd, daarvan aangifte te doen ten BURELE van POLITIE, met opgave der approximative WAARDE der GOEDEREN.

De Eerste Commissaris van Politie:
J. G. H. HOLSHEIMER.

NIEUWSTIJDINGEN.

NEDERLANDSCH WEST-INDIË.

Sedert de expeditie van den procureur-generaal gaat het met eene kleine uitzondering tamelijk wel onder de plantaadjeslaven.

Men hoort veel spreken van een rekest, dat door vijf der voornaamste eigenaren in de kolonie, die te zamen eenige duizende slaven bezitten, zoude zijn aangeboden aan den gouverneur en opgezonden aan het ministerie van koloniën, waarbij zij aandringen op eene dadelijke emancipatie der slaven, tegen behoorlijke schadevergoeding.

Volgens de met de jongste mail bij het departement van koloniën uit Suriname aangebragte berigten, was de gezondheidstoestand aldaar voldoende, en heerschten rust en orde allerwege.

CHINA.

De *London Gazette* bevat de officiële depêches uit China. Zij behelzen geene feiten van belang dan de bekende, doch bijzonderheden der krijgsverrigtingen en eene of twee mededeelingen die opmerking verdienen. Admiraal *Seymour* berigt b.v., dat de omstreken van Canton in den droevigsten toestand verkeeren en vol roovers zijn; dat er 17- à 20,000 man militie in Canton ligt, die zich niet roert, doch dat hij ze niet vreesde al viel zij de factorijen aan. Verscheidene Engelschen zijn door de Chinezen, die eene belooning voor elk Engelsch hoofd ontvangen, vermoord geworden; onder anderen twee in het dorp Naupien, hetwelk daarop door de Engelschen tot den grond toe afgebrand werd, met de waarschuwing, dat dezelfde wraakneming zou genomen worden op elk dorp, waar Engelschen om het leven gebragt waren. De bewoners werden gespaard.

De Londensche *Morning-Post* levert een artikel over China, waarin wordt te kennen gegeven, dat, ofschoon de eerste berigten, van daar ontvangen, voor de Britsche wapenen gunstig waren, de krijg er nog in lange niet beslist is. Wel heeft de zamentrekking van troepen door *Yeh* de omstreken van Canton door zoogenaamde *Hakkas* of straatroovers doen overstroomen, die dorpen en steden uitplunderen en duizenden van have en goed berooven; wel werkt dit ongunstig op den toestand van het Chinesche rijk; wel begrijpen de Chinesche groothandelaren dat het hun belang is, dat de oorlog niet te veel uitbreiding erlange, — maar *Yeh* is nog in 't geheel niet tot het bewustzijn gebragt van zijne minderheid; hij heeft zijne wraak genomen, door de factorijen te doen in brand steken, en hij tart nog steeds de Engelsche magt, zelfs nu de N. Amerikanen deel aan den strijd zijn gaan nemen, nadat ook hunne vlag door de Chinezen is beleedigd.

Admiraal *Seijmour* zal er dus wel toe moeten overgaan Canton met kracht aan te tasten, en de Chinezen te dwingen, door hen de kracht van zijn geschut nader te doen gevoelen. Men mag dan ook verwachten, dat de volgende mail het berigt zal brengen van de vermeestering van Canton, terwijl men verneemt, dat door de admiraliteit maatregelen worden genomen, om nieuwe versterkingen naar de Chinesche zee te zenden.

PERZIE.

De Perzische haven Bushire is door de Engelschen niet slechts bezet, maar ook bij eene proclamatie van den 11den December l.l. door den opperbevelhebber der Britsche expeditie in den naam van Hare Britsche Majesteit formeel in bezit genomen.

Te gelijk is er eene verordening uitgevaardigd, welke het volgende inhoudt: De stad Bushire wordt verklaard tot een millitairen post onder Britsche heerschappij en vooreerst onder de werking der krijgswet geplaatst. De haven van Bushire wordt tot nader order van alle betaling van regten vrij gesteld. De handel in slaven wordt afgeschaft; nieuwelings ingevoerde negers van elke ouderdom en kunne zullen aangehouden en in vrijheid gesteld worden. Personen, die zich hier willen nederzetten, zullen daartoe vrijheid hebben, zoo lang zij zich vreedzaam gedragen en aan de Britsche wetten onderwerpen. Allen, die onder de bescherming van het Britsche gouvernement leven, mogen de uitoefening hunner regtmatige bedrijven ongehinderd voortzetten, en de vrije vereering van den Almagtigen God naar de inspraak van ieders geweten wordt door de Britsche wetgeving toegelaten.

Van hoeveel belang het bezit van Bushire voor Engeland ook moge worden, op dit oogenblik schijnt die plaats nog niet zeer uitlokkelijk te zijn. Immers deelt de *Daily News* mede, dat de verwinnaars van Bushire daar slechts een hoop oude wapenen hebben gevonden, waarvan de meeste tot niets meer konden dienen; dat het water er niet is te drinken; dat de thee smaakt alsof zij met zeewater gezet was; dat men er wel is waar een aantal dadels, oranje- en granaat-appelen ziet, waarvoor de Perzen veel geld eischen doch niet krijgen, daar de Engelsche soldaten het in den regel gemakkelijker vinden ze met stokslagen dan met geld te betalen.

Men vindt er, altijd volgens gemeld dagblad, noch vleesch noch versche provisiën. De Engelsche soldaten, met uitzondering van het garnizoen dat in het fort is achtergebleven, hebben hun kamp op ongeveer eene mijl afstand van Bushire in een uitgebreid veld opgeslagen. De meesten zijn gezond, behalve het regement van Bombay.

Het dagblad *le Nord*, hetwelk van den beginne af het berigt van de Engelsche *Globe*, over het aannemen der Engelsche vredesvoorwaarden door Perzië, in twijfel heeft getrokken, en hetwelk in den regel over de gebeurtenissen te Teheran goed onderrigt is, verzekert thans ten stelligste, dat zijn twijfel door de sedert ontvangene berigten ten volle bevestigd is, en dat het bepaaldelijk deze aankondiging van de definitive bijlegging der moeijelijkheden met Perzië, op ééne lijn stelt met den beruchten Sebastopolschen Tartaar.

Eene schikking van het Engelsch-Perzisch geschil wordt intusschen meer waarschijnlijk. De inname van Bushire zou dan het begin en tevens het einde van dezen oorlog zijn. Er heeft namelijk eene conferentie plaats gehad tusschen den Perzischen minister van buitenlandsche zaken en den bevelhebber der Britsche expeditie, ten gevolge waarvan Engeland sommige zijner eischen laat varen, doch blijkbaar, om ééne concessie te erlangen, waarop het in de eerste, welligt in de eenige plaats, belang stelt, namelijk een punt in de Perzische golf te blijven bezetten.

Bij het afzenden der jongste berigten wachtte men het antwoord van den Schach op deze nieuwe voorstellen; in allen gevalle zou er, dacht men, eerlang een wapenstilstand tusschen de oorlogvoerende partijen gesloten worden.

ITALIE.

De laatste berigten uit Napels hangen een nog treuriger tafereel op van den staat van zaken in dat koningrijk dan de vorige. Tevens ziet men daaruit, dat de meest mogelijke voorzorgen zijn genomen om te beletten den Koning te naderen, die zich plotseling naar Caserta begeven heeft. Eene sterke wacht van militairen omringt hem overal waar hij zich begeeft. Op het plein voor het paleis is steeds eene sterke afdeeling kavallerie geposteerd, met opgeheven sabels en overgehaalde pistolen. De bewoners tegenover het paleis hebben aanzegging bekomen om geen enkel raam of venster te openen; de personen die per spoorweg te Caserta aankomen, mogen zich niet regtstreeks naar de straat begeven waar het paleis is, en een twintigtal personen te Caserta hebben vóór 's Konings aankomst aldaar bevel ontvangen, onmiddellijk de stad te verlaten. — Voorzeker zal menig daglooner de Koningskroon van Napels niet tegen zijne nederige positie willen inruilen, wanneer hij verneemt, dat de Koning, in gestadige vrees, ieder oogenblik het zwaard van *Damocles* boven zijn hoofd ziet hangen.

Zoo treurig als het op het Napelsche vasteland gesteld is, ziet het er ook op het eiland Sicilië uit. Een berigt uit Catania van den 22sten Januarij zegt daaromtrent: » De handel staat hier geheel stil. De schouwburgen hebben geene bezoekers meer; de societeiten zijn gesloten; de straten zijn stil en schier verlaten, want men ontmoet er alleen politie-agenten en militairen."

Men ontvangt helaas de bevestiging van den aanslag op het leven van den aartsbisschop van Matera, in de provincie van Basilicate. De prelaat was op de trappen van het altaar geknield, en wel voor het heilige sacrament, gedurende de laatste 40 uren ten toon gesteld, toen een priester van achter het altaar te voorschijn trad en den aartsbisschop een dolksteek toebragt. De stoot werd gelukkig door een kanunnik afgeweerd, die achter den prelaat stond. De dolk verwarde in de kleederen van den aartsbisschop, die slechts ligt gewond werd, en zich met spoed verwijderde. De moordenaar haalde nu een pistool van onder zijn kleed en schoot op den kanunnik, die dood ter aarde stortte. De moordenaar is gevat.

— De berigten uit Milaan maken steeds melding van de algemeene vreugde en tevredenheid, welke de laatstelijk uitgevaardigde amnestie heeft gebaard. Verscheidene der in vrijheid gestelde personen hebben zich naar genoemde stad begeven, om den Keizer hunne dankbaarheid voor het betoonde gunstbewijs te betuigen.

In de *Oest. Corr.*, een half-officiëel nieuwsblad van Weenen, leest men het volgende: » Het ongemeene blijk van keizerlijke goedertierenheid, waarmede de bevolking van Milaan den 25sten Januarij verrast is, heeft in vele opzigten eene groote beduidenis. Alle droevige herinneringen van vroegere jaren zijn nu uitgewischt; een nieuw tijdvak opent zich voor Oostenrijksch Italië onder de heugelijkste voorboden, een tijdvak van welvaart, van vrede, van orde, een tijdvak van ongestoorde eenstemmigheid tusschen de bevolking dier landen en de welwillende regering van haren Keizer."

Te gelijk met de amnestie, zijn in Milaan vijf besluiten van den Keizer uitgevaardigd, die alle strekken om die stad te verfraaijen en de genoegens harer bevolking te vermeerderen, en daarvoor aanzienlijke geldsommen beschikbaar stellen.

ZWITSERLAND.

Met zekerheid kan worden medegedeeld, dat de conferentiën over de zaak van Neufchâtel niet te Londen, maar te Parijs zullen bijeenkomen. Men houde dit echter niet voor een nederlaag van Engeland; want de Engelsche regering heeft hoegenaamd geen stappen gedaan om de bijeenkomst te Londen te doen plaats hebben; misschien wenscht zij zelve het allereerst bevrijd te zijn van de buitenlandsche staatkunde op een oogenblik, dat zij een hevigen kamp in het parlement het hoofd te bieden heeft.

Alles duidt overigens aan, dat de kwestie van Neufchâtel de meest gewenschte wending neemt en dat de onderhandelingen te Parijs voor goed gevoerd worden door dr. *Kern* en den Pruissischen gezant te Parijs, onder bemiddeling van den Keizer, zoodat na afloop daarvan alleen eene conferentie der respective mogendheden zal worden gehouden, om de zaak door de gewone formaliteiten haar beslag te geven.

PRUISSEN.

Te Berlijn verwacht men tegen het einde dezer maand den Keizer van Rusland, die na gedurende eenige dagen op het koninklijk paleis te hebben vertoefd, zich over Dresden naar de Keizerin-moeder te Nizza zal begeven.

— De algemeene aandacht in Pruissen is bijna uitsluitend op het finantiewezen van den staat gevestigd. De voorstellen van nieuwe belastingen, dezer dagen door het kabinet bij de wetgevende magt ingediend, geven in de commissie van het huis der afgevaardigden tot levendige discussiën aanleiding, waaraan bijzonder de minister van financiën, ter verdediging zijner ontwerpen, ijverig deel neemt.

In eene bijeenkomst der commissie van den 1sten dezer heeft eene verklaring van dezen minister eene niet geringe sensatie gemaakt. Hij zeide n.l. dat de regering bij hare voorstellen zou blijven, alsmede dat zij, bijaldien de vraag of er behoefte aan belastingvermeerdering is, ontkennend mogt worden beantwoord, alle constitutionele middelen zal aanwenden, om hare voorstellen te kunnen ten uitvoer brengen. Dit was voor onderscheidene leden, zelfs der regterzijde, zooveel gezegd, als dat des noods de kamer zou worden ontbonden. — De beraadslagingen werden voortgezet en de heer *van Gerlach* verklaarde zich tegen de voorstellen, terwijl besloten werd, de kwestie der behoefte eerst na de ontwerpen in behandeling te nemen, opdat de beslissing omtrent de eerste niet op die nopens de laatsten van invloed zou zijn.

— Uit Koningsbergen wordt geschreven, dat op den spoorweg, niet ver van daar, een tragisch-komisch voorval heeft plaats gevonden. Een boer, die in een staat van dronkenschap verkeerde, ging zijne woning opzoeken met een met twee paarden bespannen kar. Hij vergiste zich in den weg en kwam op den spoorweg teregt; hij reed rustig voort tot een van Berlijn komenden trein hem in volle vaart kwam te gemoet stoomen. De conducteur van den trein bemerkte den boer nog tijdig genoeg om te kunnen stoppen; niettemin was de schok zoo hevig, dat de twee paarden en de kar vermorseld werden. De locomotief bekwam slechts geringe schade en de reizigers kwamen er met den schrik vrij van. Maar waar was de boer gebleven? Gezond en wel op de locomotief, waarop hij door den schok geworpen was. Hij bevindt zich echter onder geneeskundige behandeling, omdat dit ongeval zijn verstand heeft beneveld en hij zich verbeeldt door den duivel bezeten te zijn.

LUXEMBURG.

Aan het officiële verslag der zitting van de Duitsche bondsvergadering van den 29sten Jan. ontleenen wij het volgende: In de zitting van den 4den Dec. 1856 had de groothertogelijk Luxemburgsche regering hare proclamatie van den 27sten Nov. en eene betreffende de herziening der grondwet van het hertogdom afgekondigde verordening van denzelfden datum ter kennis van de bondsvergadering gebragt. De Luxemburgsche gezant had te dier gelegenheid namens zijne regering verklaard, dat zij had gewenscht de noodzakelijke wijzigingen der grondwet van het groothertogdom van het jaar 1848 op de in deze constitutie zelve voorgeschreven wijze tot stand te brengen, en dat aan de stendenvergadering derhalve de vereischte voorstellen waren gedaan; dat echter een aantal leden der kamer door hunne handelwijze eene beraadslaging over deze voorstellen voortdurend verhinderd en eindelijk door hunne ongrondwettige onttrekking aan de onderhandelingen een besluit der Kamer onmogelijk hadden gemaakt, en dat de regering hierdoor genoodzaakt was geworden, langs den weg der verordeningen voort te gaan.

Deze verklaring was aan de commissie voor de grondwetszaken gerenvoyeerd, en deze bragt nu verslag uit. Hierin werd aangewezen, dat de constitutie van het groothertogdom van het jaar 1848 in vele harer bepalingen in tegenspraak was met de grondwetten van den Duitschen bond; derhalve was het geval, in een op den 23sten Aug. 1851 genomen bondsbesluit ondersteld, ontstaan en voor de groothertogelijke regering de door dit besluit opgelegde verpligting, om deze constitutie te herzien en met de bondswetten in overeenstemming te brengen, ongetwijfeld voorhanden geweest. Over deze aangelegenheid en de bijzonderheden der plaats gehad hebbende herziening nader in beschouwing te treden, kwam overigens der commissie, met het oog op artikel 55 van de Weener slotakte en volgens de bepalingen van het bondsbesluit van den 23sten Augustus 1851, niet als noodig of tijdig voor.

De bondsvergadering nam daarna overeenkomstig het voorstel der commissie het besluit: dat zij met genoegen uit de mededeeling van de groothertogelijk Luxemburgsche regering had gezien, dat deze aan het bondsbesluit van den 23sten Aug. 1851 gevolg had gegeven, en dat zij voor de door den gezant gedane mededeeling haren dank betuigt.

Het was wel te verwachten, dat de Luxemburgsche regering hier niet in het ongelijk zou worden gesteld.

GROOT-BRITTANJE.

De troonrede, waarmede Dingsdag, namens de Koningin, de zitting van het Parlement geopend werd — en reeds verkort onder de telegrafische berigten in ons vorig nommer opgenomen — luidt in haar geheel aldus:

» Mylords en mijne heeren!

» Wij hebben in last gekregen u te verzekeren dat Hare Majesteit met veel genoegen weder den raad en den bijstand van haar Parlement komt inroepen.

» Hare Majesteit heeft ons opgedragen u mede te deelen dat de moeijelijkheden, die gerezen waren met betrekking tot de uitvoering van sommige punten van het vredes-traktaat van Parijs, op de meest voldoende wijze zijn uit den weg geruimd, en dat de bepalingen in dat traktaat die tot die bezwaren hadden aanleiding gegeven, thans stipt werden nageleefd; wes-

halve de bedeeling van het traktaat onveranderd is behouden gebleven.

»Eene oproerige beweging die in Sept. des vorigen jaars in het Zwitsersche kanton Neufchâtel uitbarstte, wegens het herstel in dat kanton van het gezag des Konings van Pruissen als vorst van Neufchâtel, had ernstige geschillen ten gevolge tusschen Zijne Pruissische Majesteit en het Zwitsersch eedgenootschap, die een oogenblik den algemeenen vrede van Europa dreigden te verstoren. Hare Majesteit beveelt ons echter ter uwer kennis te brengen, dat zij, in overleg met haren doorluchtigen bondgenoot, den Keizer der Franschen, zich beijverd aan de punten van verschil door eene minnelijke schikking een einde te maken, en Hare Majesteit verkeert met vertrouwen in de verwachting dat eene eervolle en bevredigende overeenkomst zal worden gesloten.

»Ten gevolge van zekere beraadslagingen gehouden op de Parijsche conferentiën en die opgenomen zijn in de protocollen welke aan u worden voorgelegd, hebben Hare Majesteit en de Keizer der Franschen aan de regering van het koningrijk der Beide Siciliën nota's gezonden, strekkende om hem aan te bevelen een stelsel van beheer aan te nemen, geschikt om de gevaren af te wenden, die den vrede zouden kunnen verstoren, welke pas onlangs aan Europa hergeven is. Hare Majesteit heeft ons den last verstrekt u mede te deelen, dat de wijze waarop deze vriendschappelijke vertoogen door Zijne Siciliaansche Majesteit werden ontvangen, zóódanig was, dat Hare Majesteit en de Keizer der Franschen er door genoopt zijn geworden, hunne diplomatieke betrekkingen met Zijne Siciliaansche Majesteit af te breken, en mitsdien hunne vertegenwoordigers bij het hof van Napels hebben teruggeroepen. Hare Majesteit heeft bevolen, dat de op deze aangelegenheid betrekking hebbende documenten aan u zullen worden voorgelegd.

»Hare Majesteit beveelt ons u te berigten, dat zij onderhandelingen heeft gevoerd met de regering der Vereenigde Staten van Noord-Amerika en met de regering van Honduras; zij vertrouwt, dat die onderhandelingen tot den gewenschten uitslag zullen leiden, en dat dus doende een einde zal worden gemaakt aan alle aanleiding tot misverstand met betrekking tot Centraal-Amerika.

»Met Siam heeft Hare Majesteit een traktaat van vriendschap en koophandel gesloten, dat ter uwer kennis zal worden gebragt.

»In gevolge Harer Majesteits bevelen betuigen wij het leedwezen dat Hare Majesteit gevoelt, dat de handelwijze der Perzische regering geleid heeft tot vijandelijkheden tusschen Hare Majesteit en den Schach van Perzië. De Perzische regering heeft, trots de haar gedane herhaalde waarschuwingen, en met schennis der door haar aangegane verbindtenissen, de belangrijke stad Herat belegerd en ingenomen. Wij hebben in last u tevens te verkondigen, dat de Britsche zee- en landmagt, van Bombay afgezonden, het eiland Karrack en de stad Bushire heeft in bezit genomen, met oogmerk om den Schach te bewegen voldoening te geven aan de billijke eischen van Harer Majesteits regering. Met veel genoegen heeft Hare Majesteit gezien dat de bij deze gelegenheid gebezigde zee- en landmagt hare gewone dapperheid en beleid heeft aan den dag gelegd.

»Op bevel van Hare Majesteit deelen wij u mede, dat daden van geweld en der Britsche vlag aangedane beleedigingen, benevens overtreding van het bestaande traktaat, door de Chinesche plaatselijke bewindhebbers te Canton bedreven, en hunne volstandige weigering om het gedane onregt te herstellen, het voor Harer Majesteits ambtenaren en bevelhebbers in China noodzakelijk hebben gemaakt tot maatregelen van geweld over te gaan om voldoening te verkrijgen. Volgens de laatst deswege ontvangen berigten, zijn de maatregelen met groote voorzigtigheid genomen, doch hebben zij een schitterenden uitslag gehad, met het oog op de conflicten die er toe aanleiding hadden gegeven.

»Wij zijn gemagtigd u te berigten, dat Hare Majesteit in het vertrouwen verkeert dat de regering van Pekin de noodzakelijkheid zal inzien om de gevraagde genoegdoening te geven en de bij traktaat op zich genomen verbindtenissen na te komen.

»Mijne Heeren van het Huis der Gemeenten!

»Hare Majesteit heeft goedgevonden dat de staatsbegrooting voor het volgende jaar aan u ter overweging zal worden aangeboden. De verschillende hoofdstukken dezer begrooting zijn met het oog op bezuiniging, en toch met behoorlijke inachtneming van eene volkomene voorziening in de behoeften der openbare dienst, zoowel wat de binnenlandsche zaken als de betrekkingen met het buitenland betreft, ontworpen.

»Mylords en mijne heeren!

»Hare Majesteit heeft ons in last gegeven u mede te deelen, dat wetsontwerpen u zullen worden aangeboden tot bevestiging en verbetering van belangrijke takken van wetgeving.

»Hare Majesteit twijfelt geenszins, of gij zult al uwe aandacht wijden aan deze onderwerpen, die zoo diep in de belangen van alle klassen en standen van Harer Majesteits onderdanen ingrijpen.

»Hare Majesteit gelast ons in uwe overweging aan te bevelen den maatregel, om voor een verder tijdperk de privilegiën der bank van Engeland te hernieuwen, betreffende de voorwaarden op de uitgifte van banknoten in het Vereenigd Koningrijk gesteld, en de wetsbepaling op de joint-stock-banken.

»Hare Majesteit gelast ons u hare erkentelijkheid te betuigen, die zij gevoelt bij het aanschouwen der algemeene welvaart en tevredenheid van haar volk, en bij het zien dat, niettegenstaande de opofferingen, die een onvermijdelijk gevolg zijn van zulk een oorlog als dien wij onlangs hebben ten einde gebragt, de hulpbronnen van het land onverminderd blijven. 's Lands productieve nijverheid blijft ongeschokt in bloei verkeeren, en ontwikkelt zich meer en meer. Hare Majesteit vertrouwt met gerustheid de groote belangen van het land aan uwe wijsheid en zorg toe, en vurigljk bidt zij, dat de zegen van den Almagtigen God op uwe beraadslagingen moge rusten, en uwe besluiten moge doen strekken tot uitbreiding van de welvaart en het geluk van haar trouw en braaf volk."

Het parlement vergaderde te 2 uur. De troonrede werd voorgelezen door den lord-kanselier. Te 2½ uur is de vergadering uiteengegaan.

— In Engeland is — wij hebben er nog onlangs op gewezen — sedert eenigen tijd het aantal gepleegde misdaden toenemende, en allerwege worden er klagten aangeheven over het gemis van veiligheid voor personen en goederen. Als oorzaak daarvan beschouwt men de verandering van het strafstelsel, ten gevolge waarvan de misdadigers, die vroeger naar eene overzeesche bezitting getransporteerd werden na het ondergaan eener gevangenisstraf, voorwaardelijk ontslagen worden en vrijheid bekomen om zich met eene verlofkaart binnenslands in een bepaald oord op te houden.

Met het doel om deze zaak, welke in de aanstaande parlementszitting een onderwerp van beraadslagingen moet uitmaken, van alle kanten in het licht te stellen, is te Londen eene oproeping aan de voorwaardelijk op vrije voeten verkeerende gestraften gerigt, om in eene onderlinge bijeenkomst over hun lot en over de middelen tot verbetering daarvan te beraadslagen.

Ten gevolge daarvan zijn er j.l. Dingsdag 80 of 90 van die lieden bijeengekomen. Lord *Carnarvon*, een lid van het Engelsche hoogerhuis, bestuurde de vergadering als voorzitter, en geen politie-beambte werd in of bij de vergaderplaats toegelaten. Al de sprekers verklaarden, dat het hun onmogelijk was, in Engeland eerlijk hun brood te winnen, en dat de verlofkaart hun den toegang tot elke eerlijke kostwinning afsneed. Eenstemmig besloten de aanwezigen te verklaren, dat landverhuizing hun eenige kans op lotsverbetering was, en dat zij veel liever naar eene overzeesche bezitting wilden gebannen worden dan voorwaardelijk binnenslands in vrijheid te verkeeren.

— Luidens aankondiging in de *London Gazette*, zullen aan al de personen die deel hebben genomen aan de verschillende Noordpool-expeditiën van 1818 tot 1855, medailles worden uitgereikt.

In beide Parlementshuizen is Dingsdag avond nog het adres van antwoord op de troonrede aangenomen.

FRANKRIJK.

De *Moniteur* bevat thans de reeds verwachte mededeeling omtrent het leger. Doch het is geen eigenlijke vermindering die plaats zal hebben, maar wel het uitreiken van verlofpassen aan 46,000 man, die na de verstrijking van den termijn vernieuwd zullen kunnen worden. Daar nu reeds aan 95,000 man verlofpassen uitgereikt zijn, zoo krijgt men in het geheel 141,000 man die met tijdelijk verlof naar hunne haardsteden zullen zijn teruggekeerd. Door dezen maatregel en de bezuinigingen die in andere takken van algemeen bestuur zullen worden aangebragt, zal de regering, naar men zegt, er toe geraken de begrooting der uitgaven met 100 millioen te verminderen, en derhalve het evenwigt tusschen inkomsten en uitgaven te verkrijgen.

— De broeder van *Verger* heeft het lijk van den geëxecuteerde gereclameerd om het te doen begraven. Hij zeide tot een advokaat, dat hij het verlies van zijn broeder wel betreurde, maar toch hoopte dat de uitgave zijner gedenkschriften binnen wenige jaren hem aan het bezit van een vermogen zou helpen. Zeer broederlijke gedachte!

De commissie van geneeskundigen, die in last had *Verger* te onderzoeken, verklaarde in haar rapport, dat den moordenaar, hoewel zeer overspannen, zijne misdaad toch toerekenbaar is. Dit rapport werd den Keizer voorgelegd, die, na het gelezen te hebben, niet eens het verzoekschrift om gratie wilde inzien. Tot de verwerping van *Vergers* voorziening in cassatie moet, naar men verneemt, eerst na zeer levendige beraadslaging tusschen de leden van het hof van cassatie, en slechts met 12 tegen 9 stemmen, besloten zijn.

Het mag niet ontveinsd worden, dat de geestelijkheid, tegen welke sedert twee jaren zooveel haat is ontstaan, als een gevolg van het twistgeschrijf op godsdienstig terrein, van den nu gepleegden moord eene noodlottige tegenwerking ondervindt. Vele geestelijken beklagen zich, op de straat beleedigd te zijn geworden. »Weder een *Verger!*" wordt hun toegeroepen, en deze woorden worden niet alleen geuit door lieden uit het volk, wier brein spoedig verhit wordt, maar door personen, die meer onderrigt schijnen.

Die nadeelige terugwerking op de geestelijkheid wordt nog verhoogd door den moordaanslag in Napels nu weder door een priester op een aartsbisschop beproefd. Men maakt de opmerking, dat, daaronder gerekend *Merino*, die de Spaansche Koningin heeft willen vermoorden, er in een betrekkelijk kort tijdsverloop drie ernstige aanslagen op hooggeplaatste personen hebben plaats gehad door leden der geestelijkheid. Een en ander strekt voorzeker niet om den eerbied voor de geestelijkheid te verhoogen.

— Het Fransche hof van cassatie heeft j.l. Vrijdag uitspraak gedaan over de vraag, of bij verkiezingen ingevulde stembiljetten aan de kiezers uitgereikt mogen worden zonder het verlof van den departements-prefect, hetwelk volgens de wet in het algemeen voor het rondbrengen en rondventen van drukwerk vereischt wordt. Het hof heeft die vraag op nieuw in den zin der regering ontkennend beantwoord, maar bij de opgave van de gronden zijner uitspraak tevens betoogd, dat zij met de vrijheid der verkiezingen niet onvereenigbaar is, daar er eene wetsbepaling bestaat, krachtens welke ieder kandidaat de stukken betreffende zijne verkiezing binnen een bepaald tijdsbestek vrijelijk onder de kiezers kan verspreiden, onder voorwaarde alleen, dat hij tijdig een exemplaar van die stukken aan den officier van justitie doe bezorgen.

BELGIE.

Aan eene part. corr. der *Amst. Ct.* uit Brussel, ontleenen wij het volgende:

In de dagbladen hebt gij gezien dat de heer *Vilain XIIII* een nieuw bewijs van zijne staatkundige onafhankelijkheid heeft gegeven, door te protesteren tegen de mededeeling in het *Journal de Bruxelles*, die betrekking had op de verstandhouding van *Verger* met de beweerde geheime genootschappen hier ter stede. Dit was wederom eene poging van de reactionnaire partij tegen de vrijheid van vereeniging en vergadering, waarvan zij echter met zoo veel ijver partij trekt, als het de oprigting van kloosters, van andere congregatiën enz. geldt. Die poging liep uit op de bespotting van degenen die ze deden.

Het door den heer *Vilain* aangekondigde geregtelijk onderzoek betreffende *Verger's* verblijf te Brussel wordt met ijver voortgezet. Naar ik verneem, is nu reeds ter kennis der justitie gekomen, dat die ongelukkige, na hier bij verscheidene uitgevers vruchtelooze pogingen te hebben gedaan om eene brochure te laten drukken, die heftige aanvallen tegen de hooge geestelijkheid inhield, eindelijk bij den boekdrukker *P.* verkreeg wat hij wenschte, maar dat pas toen de oplage afgedrukt was, die drukker uit Parijs 10,000 fr. ontving, strekkende ter voldoening der drukkosten en ter verdere schadeloosstelling, mits hij al de exemplaren van *Verger's* geschrift zou vernietigen, hetgeen ook werkelijk geschiedde. De heer *P.* heeft echter een exemplaar voor zich bewaard, en wijst dit aan ieder die het zien wil.

— Met betrekking tot het ontslag dat de heer *Brasseur* heeft ingediend, wordt nader berigt, dat deze hoogleeraar alleen den leerstoel van het natuurregt, doch niet dien van de staatshuishoudkunde zal verlaten, zoodat hij voor de Gentsche hoogeschool behouden blijft.

NEDERLAND.

'sGRAVENHAGE, 4 Februarij.

Z. M. heeft den heer staatsraad in buitengewone dienst, *G. Holtius*, sedert den 1sten October 1855 bereids buiten werkelijke dienst als afdeelingschef bij het departement van financiën, eervol ontslag verleend als inspecteur-generaal der registratie, ingaande met den 1sten Mei 1857, behoudens aanspraak op pensioen.

— De schadeloosstelling voor fourrages, genoten wordende door de bereden officieren der infanterie en de bereden officieren zonder troepen bij het leger, welke gedurende het jaar 1856 vijfenzeventig cent per paard en per dag bedroeg, is voor het jaar 1857 door Z. M. vastgesteld op vijfenzestig cent per paard en per dag.

— Met zekerheid verneemt men dat de heeren *Bredius c. s.* te Dordrecht, concessie aan de Hooge Regering hebben aangevraagd tot het aanleggen van eenen spoorweg van daar op Geertruidenberg over Tilburg, Eindhoven en Bilsen op Luik. Het laat zich alzoo aanzien, dat binnen de stad Tilburg, alwaar, behalve de Zeeuwsch-Limburgsche spoorweg, ook het plan bestaat tot den aanleg van een spoorweg van Turnhout over Tilburg op Woensdrecht en Utrecht, een net van spoorwegen zal tot stand komen.

— Naar men verneemt, is door den minister van koloniën aan de verschillende kamers van koophandel en fabrijken een schrijven gerigt, houdende mededeeling, dat in de maand Julij j.l. op de buitenreede van Batavia is ten anker gekomen het Ned. schip *Bellona*, kapt. *ten Ham*, aan boord hebbende 5- à 600 Chinezen, welke te Canton door een agent van het Spaansche gouvernement waren ingehuurd en wier bestemming was Cuba.

Deze menschen zouden in een door opium bedwelmden staat aan boord zijn gebragt en ten gevolge daarvan later in verzet zijn gekomen, waardoor onderscheiden hunner het leven zouden hebben verloren, terwijl een dertigtal aan het bovendek in den ketting werd geklonken; een veertigtal zou bovendien sedert hun vertrek van Canton reeds overleden zijn.

De kamers van koophandel zijn uitgenoodigd, haren invloed dienstbaar te maken dat, èn om de eer der Ned vlag èn in het belang der menschheid, het gebeurde ter kennis kome van onze handelaars en reeders, bij wie het er voor gehouden mag worden, dat het eene regtmatige afkeuring zal ontmoeten.

Volgens berigt van den 17den heeft de *Bellona* slechts 319 Chinezen, dus weinig meer dan de helft van het te Canton ingenomen getal, te Cuba uitgeleverd. *St.-Ct.*

— J.l. Zaturdag avond is alhier overleden jhr. mr. *Johan Theodoor Hendrik Nedermeijer*, ridder van Rosenthal, geboren te Culemborg, den 27sten Maart 1792; hij had alzoo bijna 65 jaren bereikt. Gedurende een aantal jaren was hij advokaat te Arnhem, terwijl hij ook vele jaren tot lid van de Tweede Kamer der Staten Generaal gekozen werd, tot dat hij in 1849 benoemd werd tot minister van justitie. Hij vervulde die betrekking tot in 1852. Sedert heeft hij geene openbare betrekking meer bekleed. Aan zijne uitgebreide regtskennis werd steeds algemeen hulde gebragt. Hij onderscheidde zich door uitstekende gaven des redenaars. Aan grooten ijver en vlugheid van geest ontbrak het hem nooit in de vervulling van zijne verschillende betrekkingen. Zijne gematigde denkwijze maakte dikwerf een diepen indruk en oefende een heilzamen invloed op zijne medeleden uit.

— In de *Arnh. Ct.* wordt op nieuw aangedrongen op het tot stand brengen eener zaak die voor het geheele vaderland van hoog gewigt is, op de verwezenlijking namelijk der herhaaldelijk besproken plannen eener pakketvaart op Java.

De schrijver doet, tot beschaming van ons Nederlanders, die met de handen op den schoot, zitten te denken en te zoeken, alsof de tijd alleen uitkomst moest baren, uitkomen dat in de laatste dagen in Spanje en Portugal, in Genua en Bremen weder postdiensten met de Overzeesche bezittingen zijn tot stand gekomen.

»Op Engeland, zoo gaat de schr. voort, dat met zijne grootsche zeegevaarten, zoovele tempels van handel en nijverheid, alle zeeën doorkruist, op Engeland zal ik niet wijzen, de pen zou mij ontvallen als ik aan zijn verleden en aan ons verleden denk! Maar lazen wij niet dat Rusland in Zwarte- en Caspische zeeën stoomvaart-ondernemingen op touw zet? En erger nog, heeft niet de Egyptische Onderkoning op zijne Roode zee eene dergelijke opgerigt? Thans vraag ik enkel, wanneer zal een Hollandsche bodem, door de kracht der XIXde eeuw voortgestuwd, van uit onze havens trotsch naar buiten stoomen en onder het wapperen der roemrijke driekleur, op de verre Ooster-stranden de rijke voortbrengselen onzer bezittingen gaan inladen?"

— Wegens het drijfijs zijn te Arnhem, Nijmegen, Zutphen en Doesburg de bruggen over den Rijn, de Waal en den IJssel weggenomen.

AMSTERDAM, 4 Februarij.

Op den Haarlemmerdijk heeft gisteren avond een manspersoon eene vrouw met een mes eene gevaarlijke wonde in den buik toegebragt; hij is in 1855 van eene gevangenisstraf van acht jaren ontslagen, waartoe hij was veroordeeld wegens aanslag op het leven van dezelfde vrouw, die toen ongehuwd was en met welke hij in kennis stond, doch sedert gehuwd is. Hij heeft zich zelf in arrest begeven.

'S HERTOGENBOSCH, 1 Februarij.

Onze stad is Vrijdag avond het tooneel geweest van eene zonderlinge mystificatie. De beroemde toonkunstenaars *Wieniawski* en *Gardoni* zouden in de groote zaal der societeit casino eene groote soirée musicale geven. De zaal was naar gewoonte goed verwarmd en behoorlijk verlicht, men hoorde reeds equipages en andere koetsen over de straat rollen; van buiten de stad, zelfs uit Heusden en Eindhoven, was men gekomen om die groote talenten te hooren, reeds een zeker aantal dilettanti's bezette tegen 7¼ uur de zaal, toen kwart voor acht uur een telegrafisch berigt uit Amsterdam ontvangen werd met de tijding dat de heeren *Wieniawski* en *Gardoni* belet waren te komen. Men verbeelde zich de algemeene teleurstelling.

ASSEN, 4 Februarij.

Er worden sedert eenige dagen geruchten medegedeeld van eene schikking in zake der maatschappij van weldadigheid. Wij hebben ten aanzien dezer inzonderheid voor Drenthe zoo gewigtige zaak onderzoek gedaan en tot ons leedwezen bevonden, dat er vooralsnog geen genoegzame grond voor die geruchten bestaat. Wij vernemen uit eene zeer goede bron, dat althans in het midden der vorige week door de Hooge Regering nog geene definitive besluiten genomen of bepaalde stappen gedaan waren, strekkende om tot eene regeling of afdoening van de zaken der maatschappij van weldadigheid te geraken. Evenwel scheen het toen, dat de aanhoudende beraadslagingen der Regering over deze aangelegenheid spoedig tot eene bepaalde uitkomst zouden leiden. (*Dr. Ct.*)

De *Haarl. Ct.* verneemt dat aan de crediteuren der maatschappij van weldadigheid, die zich tot het departement van binnenlandsche zaken hebben gewend, ten einde voor te komen, dat die instelling zou worden verklaard in staat te zijn van kennelijk onvermogen, hoofdzakelijk is te kennen gegeven, dat de Regering zich niet in de gelegenheid bevindt, in overeenstemming met dit verlangen te handelen.

Uit Frederiksoord wordt geschreven, dat de geneesheer *Voorhorst* van daar naar Veenhuizen is vertrokken, om in de geneeskundige dienst te helpen voorzien. Meer dan 400 menschen liggen in die kolonie aan de zenuwzinkingskoorts, welke ziekte reeds onderscheidene offers heeft gevorderd.

GRONINGEN, 5 Februarij.

Dingsdag avond werd in de gewone vergadering van het kunstlievend genootschap ter aanmoediging en bevordering van teeken- en schilderkunst, onder den naam *Pictura*, over den toestand en de werkzaamheden des genootschaps in het afgeloopen jaar verslag uitgebragt. Daaruit bleek dat die toestand over het algemeen bloeijend mag genoemd worden. Het getal buitengewone leden was met 28 verminderd en met 34 vermeerderd. Het genootschap telde thans 29 honoraire leden, 11 gewone leden, 266 buitengewone leden en 42 donatrices. De toestand der kas was mede zeer voldoende. Voor de bibliotheek des genootschaps waren aangekocht 16 boek- en plaatwerken, 13 teekeningen, 2 lithographiën. Ten geschenke ontving het genootschap eene zeer fraaije Engelsche gravure. De maandelijksche vergaderingen, op welke nu en dan voorlezingen, altijd kunstbeschouwingen werden gehouden, hadden geregeld plaats. Tweemaal werden er kunstbeschouwingen geleverd aan de dames donatrices.

— Nu het ijs, ten gevolge van de sedert eenige dagen aanhoudende vorst, sterk genoeg is om de schaatsenrijderskunst in praktijk te brengen, wordt ook weder allerwegen deze gelegenheid aangegrepen om hardrijderijen te organiseren. In Friesland, waar deze volksfeesten het meest in zwang zijn, is het in de eerste plaats de Dockumer hardrijderij die door hooge prijzen een tal van mededingers heden derwaarts zal hebben doen stroomen. Ook in deze provincie zijn reeds hardrijderijen op schaatsen gehouden en zijn er meerderen in aantogt. Gisteren en heden was men in de nabijheid dezer stad getuige van dit ijsvermaak. De heeren studenten hielden gisteren op de gracht buiten de Apoort eene hardrijderij op schaatsen, die eene groote menigte toeschouwers derwaarts lokte. De afgepaalde baan prijkte met een groot aantal vlaggen, terwijl ook de muzijk van het 7de regement infanterie het feestelijke van dezen wedloop opluisterde. Vijftien rijders dongen naar den uitgeloofden prijs en premie, waarvan de eerste werd behaald door den student J. S. VAN SWINDEREN en de tweede door den student H. H. SANDERS. De wedstrijd duurde met eene korte tusschenpoos van 's voormiddags 11 tot des namiddags 5 uur en liep in de beste orde af.

De hardrijderij van heden middag was uitgegaan van den kastelein T. ALING te *Helpman* en had op de vlakte achter zijne behuizing plaats. 18 personen namen deel aan dezen wedstrijd, die mede door eene talrijke menigte werd bijgewoond.

Op de hardrijderij heden te *Onderdendam* gehouden en door een aanzienlijk getal bezoekers bijgewoond, werd de prijs, zijnde zes zilveren tafelmessen, behaald door H. V. D. VEEN, en de premie, zijnde een zilveren lucifersdoosje, door zijn' broeder, G. V. D. VEEN, beide van Winsum.

— De thermometerstand (FAHRENHEIT) was gisteren en heden als volgt:

Febr.	's morgens 8 u.	's middags 2 u.	's avonds 8 uur.
4	25°	28½°	24½°
5	20°	23°	23° (4 uur).

— Naar men verneemt, heeft de Koning dezer dagen gunstig beschikt op een adres van den heer J. CH. HACKELING, med. doct. te Stadskanaal, en de hem opgelegde gevangenisstraf van zes maanden, waartoe hij door het prov. geregtshof van Drenthe veroordeeld was, tot op drie maanden verminderd.

— Als een bewijs van hooge prijzen die er thans voor koeijen besteed worden, wordt uit *Aduard* geschreven, dat een landbouwer aldaar voor eenige dagen zes koeijen heeft afgeleverd, die naar Holland zijn ingescheept, tegen eene som van ruim *f* 1170.

— Verder zijn ons de volgende berigten ter plaatsing ingezonden:

HOOGEZAND, 30 Januarij.

Heden had men het genoegen op de scheepswerf van den heer MEURSING te zien werken een *stoom-houtzaag-machine*, volgens een nieuw systeem, geoctroijeerd door de heeren C. VERLOOP en ZOON te Utrecht, en vervaardigd in de machinefabrijk van de heeren SLOTEMAKER, HORDIJK en Co., aan het Zuiderdiep te Groningen. Bij de beschouwing en het onderzoek dezer machine komt men al dadelijk tot de overtuiging, dat dit werktuig zich aanbeveelt door eenvoudigheid, doelmatigheid en juistheid van werking, hetgeen den fabrikanten en uitvinders allezins tot eer en aanbeveling verstrekt. Tevens was het voor ieder onzer een bijzonder genoegen, daardoor de overtuiging te erlangen, dat wij niet alleen niet achteruit zijn, maar in dat vak zelfs het buitenland voorbijstreven.

NIEKERK, 31 Januarij.

Heden avond hadden de leden van het te dezer plaatse sedert jaren gevestigde zanggezelschap een' regt genoegelijken avond, door het verteren van den zoogenaamden zangpot. Te 7 uur kwamen tot dat einde in het logement van H. KOOPMAN de zangers bijeen. Deze aangename zamenkomst werd aangevangen met eene gepaste redevoering door onzen geachten onderwijzer G. OLTHOFF. Hierna viel het zangkoor harmonisch welluidend in en volvoerde zijne taak regt goed. Al de gezongen muzijkstukken voldeden de toehoorders in allen deele. De vreugde van dezen avond werd niet weinig verhoogd, door het voordragen van onderscheidene, voor deze gelegenheid geschikte gedichten. Verschillende leden namen hieraan deel. Eindelijk werd onze onderwijzer aangenaam verrast, door een fraai geschenk, 't welk hem onder eene toepasselijke aanspraak van een der leden werd overhandigd, 't geen weder door dezen beantwoord werd met hartelijke dankbetuigingen aan al de leden, met de

plegtige verzekering, van te zullen trachten van dien dank te doen blijken door verdubbelde zorg voor al de beoefenaars der zangkunst. Alles had op de feestgenooten en talrijk opgekomene toehoorders eenen diepen indruk gemaakt. De deelneming was algemeen, want de waardige onderwijzer geniet steeds de welverdiende achting. Van daar dan ook, dat een ieder zich verheugde in het toebrengen van zulk eene gepaste hulde aan den man die zonder wind of vertooning, met vlijt en getrouwheid in zijne belangrijke betrekking werkzaam is.

De vergadering in eene aangename stemming zijnde, werd de avond vervolgens onder het gedurig zingen der bekende volksliederen in gepaste vrolijkheid doorgebragt, en niet eerder, dan laat in den nacht keerde het gezelschap welvoldaan huiswaarts.

H. F.
L. B.

TWIJZEL, 3 Februarij.

Deze dag was voor vele ingezetenen van Twijzel eene regt feestelijke dag. Dien dag had men afgezonderd tot het houden eener harddraverij op schaatsen door manspersonen, welke nimmer eenen prijs hadden gewonnen, uit de drie naburige dorpen Twijzel, Kooten en Buitenpost. Tweeëndertig personen namen aan den wedstrijd deel. Alleen de jongelingen te Buitenpost waren achtergebleven. Misschien dacht men geene lauweren in dien krijg te kunnen behalen. Dan het gegeven getal was ook voldoende. Van het begin tot het einde waren allen als om strijd in de weer, elkander den prijs der overwinning te betwisten. Een ieder spande zijne krachten in, en het niet geringe aantal toeschouwers zullen zeer zeker getuigen zelden eene harddraverij op schaatsen te hebben bijgewoond, waar men elkander meer de overwinning bevocht. 't Gelukte den bijzonder vluggen rijder WIJTZE B. KLOOSTERMAN, JR., den prijs, zijnde een fraaije zilveren zaktabaksdoos, te behalen, terwijl zijnen laatsten bestrijder, ANDRIES P. ELLENS, eene keurig bewerkte horlogieketting en sleutel tot premie bekwam. Een ieder beseffe, met hoe veel genoegen dit feest werd bijgewoond; alles liep in de volmaakste orde, met de meeste eenstemmigheid en tot groot genoegen der directie af. Lang blijve deze dag bij ons in een feestelijk aandenken.

AANBESTEDING.

GRONINGEN, 2 Febr. Op Maandag den 16den Februarij, des middags te 12 uur, zal door den Commissaris des Konings in deze Provincie, of, bij deszelfs afwezigheid, door een der Leden van de Gedeputeerde Staten, in een der vertrekken van het Provinciehuis alhier, in het bijzijn van den Hoofd-Ingenieur van den Waterstaat in het 1ste District, onder nadere approbatie, in het openbaar, bij enkele inschrijving worden aanbesteed:

1) *Het herstellen van het Schermwerk ten Noordwesten van Delfzijl in de Zuidwenning, wederzijds Hoofd no. 1.*
2) *Het begreppelen, enz. van het buitenland Reide.*

De gadingmakenden kunnen van de begrootingen van kosten van voorschreven werken ter provinciale griffie kennis nemen, terwijl de bestekken op de gewone plaatsen ter lezing liggen, en nadere informatiën kunnen worden aangevraagd bij den hoofd-ingenieur en bij den ingenieur van den waterstaat te Groningen.

KERKNIEUWS.

Door de vereenigde kerkeraden van de Luthersche gemeenten te Brielle en Hellevoetsluis is tot predikant beroepen de heer DE MEIJERE, thans dienstdoende proponent te Pekela.

(*Ingezonden.*)

Longziekte.

In het jaar 1852 kwam ik, door eenige gelukkige kuren, op isopathische wijze gedaan, daarop gebragt, op het vermoeden, dat de zieke long zelve misschien het geneesmiddel voor de longziekte mogt bevatten, en deelde toen aan prof. VAN HALL dit mijn vermoeden mede, zijn weled. hooggeleerde tevens verzoekende, mij in het bezit van een stuk long, van een longziek rund afkomstig, te willen stellen, waarvan ik dan tinctuur wilde bereiden, die dan op plaatsen waar deze ziekte heerschte, zoowel als voorbehoedmiddel bij nog gezonde, als, als geneesmiddel bij lijdende dieren, konde worden beproefd. Met de meeste welwillendheid heeft prof. VAN HALL mij zijne behulpzame hand geboden; ik ontving van prof. WELLENBERGH uit Utrecht de gevraagde long, maakte tinctuur en zond deze toen weder ter beproeving naar Utrecht terug. Tot nu toe heb ik daaromtrent geen het minste berigt ontvangen, ofschoon ik in eene begeleidende missive heb verzocht, mij de uitkomsten te willen mededeelen.

Eene aangename verrassing was het derhalve voor mij, in de *Gron. Courant* van den 1sten Febr. l.l. een berigt van den heer LENTING, medegedeeld door prof. VAN HALL, te lezen, waarin wordt gemeld, dat een os in de Transvaalsche republiek voor eenige maanden praktisch schijnt te hebben bewezen, wat ik voor eenige jaren theoretisch heb ondersteld.

Het is dus te wenschen, dat onze veeartsen de zaak ernstig onderzoeken.

BELLINGWOLDE, 4 Febr. 1857.

Dr. J. C. SCHÖNFELD.

TELEGRAFISCHE BERIGTEN.

KONSTANTINOPEL, 26 Januarij.

De *Presse d'Orient* deelt mede, dat de commissie tot regeling van het bestuur der vorstendommen door den Sultan in een gehoor is ontvangen. De Porte bereidt eene amnestie voor alle Moldo-Wallachijers voor.

Uit Teheran is berigt ontvangen, dat het hofblad de documenten mededeelt waarbij Perzië het onregt van Engeland blijft volhouden, en verklaart, dat het oorlog zal blijven voeren ook gedurende het voortzetten der vredesonderhandelingen.

PARIJS, 5 Februarij.

Het antwoord van Engeland betreffende de ontruiming van Griekenland is hier aangekomen. Die ontruiming zal tegen het einde dezer maand plaats hebben.

De *Moniteur* behelst een artikel, waarin gezegd wordt, dat Frankrijk vasthoudt aan het beginsel van vereeniging der Donau-vorstendommen; het hoopt dat Turkije die vereeniging zal beschouwen als een onderpand van zijne eigene veiligheid.

EFFECTEN-BEURS.
AMSTERDAM, 4 *Februarij.*

NEDERLAND Werk. Schuld	à $2\frac{1}{2}$	pCt.	$63\frac{3}{4}$.
Dito Dito	» 3	»	$76\frac{1}{8}$.
Dito Dito	» 4	»	$95\frac{3}{16}$.
OOSTENRIJK Metalliek	» 5	»	$76\frac{3}{4}$.
Dito 1851 en 1852	» $2\frac{1}{2}$	»	$39\frac{13}{16}$.
Dito Nieuwe Litt. B	» 5	»	87.
Dito Nation. Metall	» 5	»	$78\frac{7}{8}$.
SPANJE Onbep. St.	» $1\frac{1}{4}$	»	$23\frac{11}{16}$.
Dito Binnenl	» 3	»	$36\frac{11}{16}$.
PORTUGAL	» 3	»	$44\frac{1}{2}$.
RUSLAND Obl. *Hope* 1798 en 1816	» 5	»	$104\frac{1}{4}$.
Dito Dito 1828 en 1829	» 5	»	$102\frac{3}{4}$.
Dito bij *Hope*	» 4	»	$84\frac{11}{16}$.
Dito bij *Stieglitz*	» 4	»	$84\frac{1}{4}$.
N. Leening van 1855 bij *Stieglitz*, 5de serie	» 5	»	
Dito 6de serie	» 5	»	$96\frac{1}{2}$.

LONDEN, 4 *Februarij.* Consols $93\frac{1}{2}$.

PARIJS, 4 *Februarij.* Fransche 3 pCt. 68.20.

WEENEN, 4 *Februarij.* Metalliek 5 pCt. *f* $84\frac{1}{2}$. Nat. Leening *f* $86\frac{3}{4}$. Wissel op Londen *f* 10.10. Zilver *f* $4\frac{1}{2}$.

ZEETIJDINGEN.

Binnengekomen.

TEXEL 1 Febr., *Eijlers* Javaan, Suriname.
VLIE 1 Febr., *Drok* Catharina, Heiligenhaven.
CURAÇAO 12 Dec., *Gijsbers* Maracaïbo, Rotterdam; — 14 *Dekker* Komeet, Amst., den 5 Jan. derwaarts teruggekeerd; — vóór 5 Jan. *Strijbos* Snip, Rott.
ST. THOMAS 15 Jan., *Grafthuis* Newa, Gibraltar.
TRIEST 27 Jan., *Kuiper* Sara Elisabeth, Bahia.
PALERMO 22 Jan., *Boerhave* Albert Schuringa, Amst.
GENUA 28 Jan., *de Groot* Jacoba Johanna, Newcastle.
LIVORNO 26 Jan., *Kiers Kok* de Hoop, Amsterdam.
TOULON .. Jan., *van der Werff* Udo Frederik, Riga.
Bij PENZANCE 26 Jan., *Vink* Voorwaarts, v. Newc. n. Lissabon.
LIVERPOOL 1 Febr., *Bauditz* Maria Elizabeth Margaretha, Rott.

Vertrokken.

TEXEL 2 Febr., *ten Zeldam Ganswijk* Billiton en 3 *Tuk* Nieuw-Holland, Batavia; *Armstrong* Eersteling, Liverpool.
MACAO .. Dec., *van Wijk Jurriaanse* Vrouw Johanna, Havana; *Achenbach* Doggersbank en *Schiedges* Boreas, Kust.
SANGOR 13 Dec., *Brakke qq.* Eclipse, Londen.
SURINAME 25 Dec., *Welger* Christina Alida en 27 *Franken* Janna Adriana, Amst.; — zou vertrekken 5/6 Jan., *Groenewoud* Susanna, Amsterdam.
ROIJAN 26 Jan., *Vaalman* Aurora, Rott.
CARDIFF 29 Jan., *van Eyk Menkman* Koning Willem II, Sydney; *Hakker* Backenhagen, Fernambuco; *Lindeboom* Franziska, Port à Port.
SWANSEA 30 Jan., *Sybrandi* Louise Roelofviena, K. Verd. Eilanden.

Zeilklaar.

LONDEN 29 Jan., *Orsel* Jantina Cornelia, Amst.
NEWCASTLE 30 Jan., *Biese* Vriendschap, Konstantinopel.

De Hollandsche tjalk 2 Gebroeders, schipper *de Graaff*, met machines en steenen van Brussel naar Amsterdam, is den 29 Jan. op de Schelde bij den hoek van Baarland gezonken, doch het volk gered.

LAATSTE BERIGTEN.

Binnengekomen.

BAYONNE 29 Jan., *Bottje* Gesina Alida, Ipswich.

Vertrokken.

HELVOET 3 Febr., *Timmermans* H. Willebrordus, Newyork; *Faber* Johanna Wilhelmina, Konst.; *Duintjer* Catharina, Belfast; *Noordhoek* Fortuna, avontuur.
BAYONNE 29 Jan., *Boiten* Catharina Elisabeth, Antw.

231ste STAATSLOTERIJ.
Prijzen van *f* 100 en daarboven.
Trekking der Vijfde Klasse.

9de Lijst. Nos. 6551 en 12401 ieder *f* 1000; nos. 2546 en 5430 ieder *f* 400; nos. 648, 1965, 10059, 11115 en 18988 ieder *f* 200; nos. 712, 1866, 3648, 4001, 7984, 7995, 9066, 10219, 11509, 15415, 17355, 17888 en 18436 ieder *f* 100. — *10de Lijst.* Nos. 11088 en 18393 ieder *f* 1000.

BURGERLIJKE STAND.

Van den 30sten Januarij tot en met den 5den Februarij 1857 zijn te *Groningen* geboren 13 zoons en 8 dochters; gehuwd 3 paren; overleden 10 ouden en 6 jongen.

HANDELSBERIGTEN.

GRAANMARKTEN.

ROTTERDAM, 2 *Febr.* Door de ingevallen vorst was onze markt verstoken van de gewone binnenlandsche toevoeren en zijn slechts de volgende verkoopen, die bij gerijf aan benoodigden geschiedden, opgegeven, als: Tarwe: 160, 161/2 ℔ Hooglandsche Kleefsche *f* 360, *f* 370; 162/2 ℔ dito *f* 355; 158, 160/2 ℔ Bovenlandsche Ris *f* 320, *f* 330. — Rogge: 150, 155/2 ℔ Limburger *f* 230, *f* 240. — Boekweit op 140/2 ℔ Noord-Brabantsche *f* 245, *f* 250. — Koolzaad: Fransch 82 p. vl. — Hennepzaad: Inlandsch *f* 240. Aan de markt was het heden in olie stil. Raapolie is bij partij à *f* 53 cont. gedaan. Lijnolie wegens de vorst door kleinen voorraad hooger gehouden en werd *f* 43 à *f* $43\frac{1}{2}$ gevraagd; op levering niets gedaan. Koeken in een doen.

Van den 3den. Tarwe, 161/2 ℔ Hoogl. Kleefs. *f* 365, *f* 370; 160/2 ℔ dito *f* 360; 158/2 ℔ dito ℔ *f* 350; 156/2 ℔ Bovenl. Ris *f* 315, *f* 320.

AMSTERDAM, 4 *Febr.* Tarwe onveranderd: 130 ℔ nieuwe bonte Pools. *f* 445. — Rogge prijshoudend: 122 ℔ Amerik. *f* 266. — Gerst, Boekweit en Haver zonder handel. — Koolzaad op 9 vat op April 90 p. vl.; op Sept. en Oct. 80 p. vl. — Raapolie op 6/w. *f* $53\frac{1}{4}$; vlieg. *f* $52\frac{1}{4}$; op Mei *f* $50\frac{1}{2}$; Lijnolie op 6/w. *f* $43\frac{3}{4}$; vlieg. *f* $42\frac{1}{2}$.

LONDEN, 4 *Febr.* Granen zonder handel, bij geringen toevoer.

BOTERMARKTEN.

AMSTERDAM, 2 *Febr.* De prijs der Boter was heden als volgt: Vriesche *f* 53 a *f* 55; Kamper *f* 53 a *f* 56; Deventer *f* 47 a *f* 51; Zwolsche *f* 51 a *f* 54.

EFFECTEN-BEURS.
AMSTERDAM, 4 *Februarij.*

Nederl. Werkel. Schuld $2\frac{1}{2}$ pCt. $63\frac{3}{4}$; Dito Dito 3 pCt. 76; Dito Dito 4 pCt. $95\frac{3}{16}$. — BELGIE, bij *Rothschild*, $2\frac{1}{2}$ pCt. $52\frac{1}{4}$. — SPANJE, Onbep. Stukken $1\frac{1}{4}$ pCt. $23\frac{9}{16}$; Dito Binnenl. 6/m. 3 pCt. $36\frac{9}{16}$. — PORTUGAL, te Londen 3 pCt. $44\frac{7}{16}$. — RUSLAND, Oblig. bij *Hope* en Co. 1798 en 1816 5 pCt. $104\frac{1}{4}$; Dito te Londen $4\frac{1}{2}$ pCt. $93\frac{1}{4}$; Dito bij *Stieglitz*, 1855, 6de serie, 5 pCt. $96\frac{5}{8}$. — OOSTENRIJK, Metall. 5 pCt. $76\frac{9}{16}$; Dito Dito $2\frac{1}{2}$ pCt. $39\frac{5}{8}$; Dito rente Amsterdam, 1854, 5 pCt. $86\frac{7}{8}$; Dito Nationale Metalliek 5 pCt. $78\frac{13}{16}$. — MEXICO, Onbep. Stukken 3 pCt. $21\frac{1}{8}$.

De Effectenbeurs was nagenoeg als gisteren.

ADVERTENTIEN.

*** GEWONE OPENLIJKE VERGADERING van het DEPARTEMENT *GRONINGEN* der **MAATSCHAPPIJ tot Nut van 't Algemeen**, op WOENSDAG den 11den Februarij 1857, des avonds te 7 uur, in het CONCERTHUIS in de Poelestraat. — REDEVOERING door den Heer *Mr.* J. A. SCHNEITHER. — BIJDRAGE door den Heer *Mr.* A. MODDERMAN.

Namens het Bestuur:
R. J. SCHIERBEEK, *Secretaris.*

GESTICHT VOOR IDIOTEN
te 's GRAVENHAGE.

De ondergeteekenden, die zich op vriendelijke uitnoodiging hebben vereenigd tot eene COMMISSIE voor deze Provincie, om Gelden bijeen te brengen ter oprigting van het **GESTICHT voor IDIOTEN** te ***'s Gravenhage***, en daarvoor reeds eenige Gelden hebben ontvangen, zullen zoo vrij zijn, eene **INTEEKENINGSLIJST** voor hetzelve in deze Stad te laten rondgaan.

Idioten of Stompzinnigen zijn dezulken, die door de gewone hulpmiddelen niet ontwikkeld kunnen worden en nu eene bijzondere en opzettelijke behandeling behoeven, zullen zij uit onopmerkzaamheid, ongevalligheid en onnadenkendheid worden opgewekt en menschen worden die eenigzins zich zelve kunnen helpen. Zulk eene bijzondere en opzettelijke behandeling konden zij dusverre in ons Vaderland nergens vinden. Doch nu hebben zich eenige Menschenvrienden vereenigd, om te *'s Hage* eene Inrigting van dien aard te grondvesten, bestemd om uit het geheele Vaderland idioten, en wel armen geheel gratis, op te nemen.

In den herfst van 1855 begonnen, levert deze School nu reeds eenige uitkomsten op, welke het beste voor de toekomst doen hopen. Twee der ondergeteekenden hebben zich bij een bezoek daar zelve van overtuigd. En zeer gunstig luidt ook de verklaring van een buitenlandsch Geleerde, die aan 't hoofd van zulk eene School staat en de Haagsche Inrigting bezocht.

De ondergeteekenden vinden dus veel vrijmoedigheid, hunne Stadgenooten uit te noodigen, door hunne giften de grondvesting van het Haagsche Gesticht wel te willen bevorderen.

Wat zij vragen, zijn *giften voor eens*, geene jaarlijksche bijdragen.

GRONINGEN, 3 Februarij 1857.

F. Z. ERMERINS.
P. HOFSTEDE DE GROOT.
J. OOMKENS, J.ZOON.

Ingezetenen van Groningen!

HARTELIJKE DANK zij Ulieden toegebragt voor de **MILDE GAVEN**, ten bedrage van ***f* 443—03$\frac{1}{2}$**, ons bij de op gisteren gehoudene BUITENGEWONE INZAMELING uitgereikt.

Hoewel het bij ons bestaande tekort daarmede op verre na niet is gedekt, moeten wij evenwel, bij de vele aanvragen welke gedurig plaats vinden, erkennen, dat deze uwe gaven onze verwachting overtroffen; doch, daar ons geen ander middel, ter bestrijding van dat tekort, dan het beroep op uwe voortdurende liefdadigheid ten dienste staat, moeten wij de vrijheid nemen onze GEWONE MAANDELIJKSCHE INZAMELINGEN Ulieden allen bijzonder aan te bevelen.

GRONINGEN, 5 Februarij 1857.

De Luthersche Diakenie
te Groningen;
J. A. EBERWEIN, *Boekhouder.*

De reeds vroeger aangekondigde **VERLOTING** (ten **voordeele** der **SCHOOL** te ***SCHOONOORD***, Provincie *Drenthe*), zal plaats hebben op ZATURDAG den 7den Februarij 1857, terwijl er dien zelfden dag gelegenheid ter BEZIGTIGING der VOORWERPEN zal zijn, des voormiddags van 11 tot 1 en des namiddags van 2—4 uur, tegen betaling van 5 Cent de persoon, ten Huize van

C. G. ROUAN, *Gelkingestraat.*

TOOVERVOORSTELLING

door den Heer **J. R. KINSBERGEN** en Mevrouw, afgewisseld door een welbezet **ORKEST**, in de GROOTE ZAAL der *Harmonie*, op ZATURDAG den 7den Februarij 1857, des avonds te 7 uur.

Entrée *f* 0—49.

Liefdadigheid.

Een **HERVORMD PREDIKANT**, zeventig jaren oud, wegens aanhoudende zenuwziekten en zwakke sukkelende gezondheid, reeds sedert dertig jaren gepensioneerd met *f* 300 in het jaar, verkeert met zijne ECHTGENOOT en KINDEREN in de allerbitterste en behoeftigste omstandigheden. Ten gevolge van zijn gering pensioen, in verband met de dure tijden en zijnen hulpbehoevenden toestand, lijdt hij met de zijnen gebrek, en kan hij zich ook de zoo hoog noodige geneeskundige hulp niet verschaffen. De ondergeteekende met den treurigen en beklagenswaardigen toestand van dit Huisgezin bekend, roept ten hunnen behoeve de **ALGEMEENE LIEFDADIGHEID** in, en zal zich gaarne belasten met de ONTVANGST en BEZORGING der **LIEFDEGAVEN**, die men voor dat Huisgezin zoude willen afzonderen, en waarvan in de *Haarlemsche Courant* nadere opgave zal gedaan worden.

VOORST, bij *Zutphen*, 12 Januarij 1857.

D. LENTING, *Emer. Predikant.*

De UITGEVERS dezer COURANT zullen zich ook gaarne belasten met de ONTVANGST van **LIEFDEGAVEN** voor dat Huisgezin.

JAARLIJKSCHE

ALGEMEENE VERGADERING

van de AFDEELING der **NEDERL. VEREEN.**

TOT

Afschaffing van Sterken Drank,

op MAANDAG den 9den Februarij e.k., des avonds te 7 uur, ten Huize van K. J. NEVEN, te *Hoogezand.*

Toegang vrij.

Redevoering: Ds. J. SINNINGHE DAMSTÉ, P.z.
Bijdrage: G. E. WILDEBOER.
Afgewisseld door een ZANGKOOR.

G. E. WILDEBOER,
Secretaris.

SCHOUWBURG TE GRONINGEN.
TOONEELVOORSTELLING

ONDER DIRECTIE VAN

L. HARTLOOPER.

OPENING VAN HET TOONEEL

op Zaturdag den 7den Februarij,

waarvan de te geven Stukken door groote en kleine Biljetten zullen worden bekend gemaakt. Tevens wordt aan het kunstminnend Publiek verwittigd, dat de SCHOUWBURGZAAL **verwarmd** zal zijn.

Aanvang precies te 7 uur.

Afscheidsconcert,

TE GEVEN DOOR

OTTO VON KÖNIGSLÖW,

Op Maandag den 9den Februarij.

ENTRÉE *f* 1,00. — KAARTJES zijn van heden af te bekomen aan het **CONCERTHUIS.**

VOCAAL CONCERT

DER

Zangvereeniging DE MARNE,

op WOENSDAG den 11den Februarij 1857, des avonds te zes uur, ten Huize van J. J. MEIJER, te *Leens.* Toegankelijk alléén voor de Leden der Vereeniging met Vrouwen. UITVOERING van eenige ZANGSTUKKEN. Het Lidmaatschap kan verkregen worden tegen betaling der jaarlijksche Contributie à *f* 1—00.

Namens het Bestuur der Vereeniging:
E. HAMSTRA,
Secretaris.

HUWELIJKS-, GEBOORTE- EN STERFBERIGTEN.

*** Getrouwd:

H. J. VAN DIJK
en
ALIDA HARDERS.

SCHEEMDA, 2 Februarij 1857.

*** Getrouwd:

THEODOR MEIJER VAN LÖNINGEN
en
GEZINA SOPHIA TEN HORN,
Weduwe van J. B. KLOPPENBORG.

VEENDAM, 4 Februarij 1857.

*** Bevallen van een' ZOON W. A. ADRIANI HOEN, geliefde Echtgenoot van

L. DIKEMA.

HOOGEZAND, 2 Februarij 1857.
Eenige kennisgeving.

*** Bevallen van een' ZOON ALIDA HUGES, Echtgenoot van

J. P. M. AMSHOFF.

GRONINGEN, 4 Februarij 1857.

*** Heden beviel van eene DOCHTER JOHANNA FEENSTRA, geliefde Echtgenoot van

E. D. H. SCHUTTER, *Steendrukker.*

GRONINGEN, 5 Februarij 1857.

*** Heden overleed, tot onze diepe droefheid, in den ouderdom van bijna 60 jaren, onze geliefde Broeder, de WelGeb. Heer Mr. SACO VAN TEIJENS, in leven *oud-Lid der Staten van Friesland, oud-Burgemeester van Opsterland, enz. enz.*

BEETSTERZWAAG, 1 Februarij 1857.

O. VAN TEIJENS.
E. A. VAN TEIJENS.

Eenige kennisgeving.

*** NOORDBROEK, 2 Februarij 1857. De Hemelsche Vader heeft het KINDJE, over welks geboorte wij ons voor negen dagen verheugden, heden tot zich genomen.

S. COOLHAAS VAN DER WOUDE.
Z. COOLHAAS VAN DER WOUDE—TEN OEVER.

Eenige kennisgeving.

*** Nog treurende over het verlies van onze dierbare Moeder, trof ons heden weder een gevoelige slag des levens, daar het den Almagtigen God behaagde onzen dierbaren Vader ABRAHAM KLAZENS DE GROOT, in leven *Rustend Zeeman*, van onze zijde weg te nemen, in den gezegenden ouderdom van 67 jaren en ruim 4 maanden.

Ofschoon dankbaar voor den zegen zoo vele jaren in hem een' liefderijken en zorgdragenden Vader te mogen hebben, treft ons dit verlies des te gevoeliger; doch wij wenschen Gode te zwijgen, en de hoop, dat hij mag zijn heengegaan in vrede, lenigt eenigermate onze droefheid.

NIEUWE PEKELA, 2 Februarij 1857.

J. A. DE GROOT.
Mede namens de overige Broeders en Zusters.

*** Heden overleed de Heer JOHANN WERNER HOFFMEISTER, in den ouderdom van 71 jaren.

GRONINGEN, 5 Februarij 1857.

Boekverkooping in het Reventer,

op MAANDAG den 9den Maart 1857 en volgende dagen, van eene aanzienlijke verzameling **BOEKEN, PLATEN**, ENZ. ENZ., waarvan de CATALOGUS eerlang te bekomen zal zijn.

Degenen die bij deze Verkooping iets wenschen bij te voegen, gelieven zulks binnen kort in te zenden bij

J. DOESBURG,
Boekverkooper in de Oude Kijk-in-'t Jatstraat.

*** Aan de Inteekenaren is verzonden:

No. 2 van den **Jaargang voor 1857** van het

GODSDIENSTIG HUISBLAD,

Stichtelijke Lectuur voor Verstand en Hart,

ONDER HOOFDREDACTIE VAN

Dr. E. J. DIEST LORGION

EN MEDEWERKING VAN EEN AANTAL MET ROEM BEKENDE VADERLANDSCHE GELEERDEN.

Inhoud: *Bijbelverklaring.* Het Evangelie van Markus, volgens Dr. G. VOLKMAR. — *Kerkel. Geschiedenis.* De oudste vervolging en het wezen des Christendoms, naar Dr. G. VOLKMAR. I. De oudste vervolging. — *Mengelingen.* Het vooroordeel; door W. C. VAN DER ZWAAG. — Gulden woorden uit het gulden boekske (vervolg).

Jaarlijks verschijnen 26 Nommers in roijaal octavo, tegen den prijs van *f* 4—00.

*** Ten overstaan van Mr. **C. DE RANITZ,** Notaris te *Groningen*, zullen, op **DINGSDAG den 10den Februarij 1857,** en **niet** op MAANDAG den 9den, zooals vroeger is geannonceerd, des avonds te 7 uur, ten Huize van J. H. EEKHOFF, aan de Groote Markt te *Groningen*, publiek ter verkoop worden aangeboden:

I. Eene nieuw getimmerde **BEHUIZING,** geteekend letter P no. 217, staande te *Groningen*, in den Breeden-gang, Zuidzijde, wordende in huur bewoond door den Heer KOETS.

II. Een TUIN, gelegen achter het vorige perceel, groot ongeveer 1 Roe.

En na bekomen regterlijke magtiging:

III. Eene BEHUIZING met TUIN, staande en gelegen te *Groningen* in de Leliestraat, op den hoek van de Violettensteeg, get. lett. L, no. 130, toebehoorende aan H. E. BREKHOF.

Voorts:

IV. Eene ruime, wéldoortimmerde KOOPMANS BEHUIZING, get. E 112, staande op vrij eigen grond te *Groningen*, in de Gelkingestraat, Oostzijde, door A. A. VAN DAM en Mejufvrouw in eigendom bewoond.

Te aanvaarden op den 1sten Mei 1857, en te bezien op den dag van Verkoop van 10-12 en van 2—5 uur.

Mr. C. DE RANITZ, *Notaris*

*** Ten overstaan van Mr. **J. W. QUINTUS,** Notaris te *Groningen*, zullen, op DONDERDAG den 12den Februarij 1857, des avonds te 7 uur, ten Huize van den Koffijhuishouder B. TEN HAVE, aan de Groote Markt te *Groningen*, publiek worden verkocht:

I. Eene ruime en wéldoortimmerde HEEREN BEHUIZING, get. K 101, met een TUIN er achter, staande en en gelegen Westzijde in de Oude Boteringestraat te *Groningen.*

II. Een zeer fraaije en wélaangelegde TUIN, waarin uitmuntende VRUCHTBOOMEN, benevens groot STEENEN ZOMERHUIS en verder GETIMMERTE, staande en gelegen in de Raamsteeg, bij den Wal tusschen den Breeden-gang en de Kruidgracht, te *Groningen*, zullende jaarlijks tot huur doen *f* 10—00.

Beide perceelen toebehoorende aan den Heer D. DE VRIES REILING en Mevrouw.

III. Eene nette BEHUIZING, get. P 274, zijnde eene beklante ***IJZERSMEDERIJ,*** staande Oostzijde aan het Schuitendiep te *Groningen*, wordende door J. HOMVELD in huur bewoond.

IV. Eene nette BEHUIZING, get. G 75, met OPEN PLAATS en TUIN er achter, staande en gelegen op eigen grond, Noordzijde op de Nieuwstad te *Groningen*, wordende door T. N. KLOOSTERHUIS en Vrouw in eigendom bewoond. Inmiddels **UIT DE HAND TE KOOP.**

V. Eene nette, tot vele Affaires geschikte BEHUIZING, get. H 15, met OPEN PLAATS en TOEGANG tot een MANDEELIGEN PUT, staande en gelegen Zuidzijde in den Grooten Krom-elleboog te *Groningen*, wordende door K. H. EVERTS in huur bewoond. Hierover kan *f* 1400—00, naar 4¼ pCt., onder regt van 1ste Hypotheek blijven uitstaan.

Om te aanvaarden de Perc. I, III, IV en V op den 1sten Mei en Perc. II op Gregorie 1857.

Te bezien daags vóór en op den Verkoopdag: Perc. I van 10—1 uur, op **Bewijzen van Toegang**, ten KANTORE van den Notaris te bekomen, tegen betaling van **10 Cent**, ten **voordeele** van de **Algemeene Armen;** de Perc. II, III en IV telkens des namiddags van 2—4 uur; Perceel V op den dag van Verkoop, van 10—1 uur.

*** Ten overstaan van Mr. **J. H. GEERTSEMA,** Notaris te *Groningen*, zullen, op DINGSDAG den 17den Februarij 1857, des avonds te 7 uur, ten Huize van Mejufvrouw de Wedw. BONTEKOE, aan de Groote Markt te *Groningen*, publiek ter verkoop worden aangeboden:

I. Eene zeer nette WINKELBEHUIZING, staande Oostzijde in de Oude Boteringestraat te *Groningen*, geteekend A 225, door den Koopman H. B. HEIKENS en Mejufvrouw in eigendom bewoond.

II. Eene nette WINKELBEHUIZING, staande Zuidzijde aan het H‑endiep, buiten de Apoort te *Groningen*, get. U 18, door M. HOFKAMP in eigendom bewoond.

III. De EIGENDOM van 24 B. BEHUISD POLDERLAND, onder *Uskwert* gelegen, wordende onder vaste beklemming gebruikt bij T. F. AMSING en Vrouw, voor eene jaarlijksche, op Midwinter verschijnende, huur van *f* 112—00.

IV. De EIGENDOM van 12 B. BEHUISD LAND, te *Uskwert*, onder vaste beklemming in gebruik bij H. S. WELT en Vrouw, voor eene jaarlijksche, op Midwinter verschijnende, huur van *f* 58—00.

Te aanvaarden Perceel I en II den 1sten Mei 1857, Perceel III en IV dadelijk na den Toeslag.

Te bezien Perceel I en II daags vóór den Verkoopdag, van 10—12 en 2—4 uur

Mr. J. H. GEERTSEMA, C.z.

BOELDAG
VAN
EIKENBOOMEN.

Op DINGSDAG den 10den Februarij 1857, des namiddags te één uur, zullen, op de Plaats ***WELGELEGEN,*** te *Kleinemeer*, ten verzoeke van den Heer C. STAR LICHTENVOORT, op gewone Boelgoeds-Conditiën en 6 maanden Crediet, publiek worden verkocht:

Pl. m. **100 zware en extra lange EIKENBOOMEN** en eenige lange **BEUKENBOOMEN,** ten overstaan van den Notaris

Mr. C. HARTMAN BUSMANN.

*** Mr. **J. S G. KONING,** Notaris te *Wedde*, zal, op DINGSDAG den 10den Februarij 1857, te 10 uur des voormiddags, ten verzoeke van den Heer G. PALMER HOUWERZIJL, Predikant te *Tjamsweer*, en diens Echtgenoot Mejufvrouw G. J. SMEDES, ten Huize van den Heer VAN DER LOEFF, te *Oude Zijl*, bij de *Nieuwe Schans*, openlijk ter verkoop veilen:

DE VASTE BEKLEMMING

van de zoogenaamde ***STADS KIJL,*** bij de *Nieuwe Schans*, bekend in sectie A dier Gemeente, onder nos. 21 tot en met 25, 33 en 42, groot 6 Bunders, 62 Roeden, 10 Ellen, thans in losse huur bij de Wedw. NOMDE RENKEN, jaarlijks op Michiel tot vaste huur doende 77—90.

De Voorwaarden zullen 8 dagen te voren ten Kantore van den Notaris en ten Huize van Verkoop ter lezing liggen.

Des verkiezende kan de Kooper de HELFT van den KOOPSCHAT onder Hypothecair verband beleend houden.

Mr. J. S. G. KONING,
Nots.

HOUTVERKOOPING.

Op WOENSDAG den 11den Februarij 1857 des morgens te 10 uur, gedenken J. KLEIMA en CONS., te *Zuidhorn*, publiek, op gewone Boelgoeds-Conditiën, te *TER HEIJL*, te verkoopen:

300 zware, op Stam staande **EIKEN BOOMEN,** zeer geschikt voor den SCHEEPSBOUW en WAGENMAKERS; benevens **400 DENNEN BOOMEN.**

H. M. JUURSEMA.

Verhuring voor een Jaar,
bij perceelen.

Op DONDERDAG den 12den Maart 1857, des namiddags precies te 4 uur, ten Huize van den Kastelein PIETER MEIJWIS, te *Ten Post*, van 20 B. zeer oud **GROENLAND,** om te Hooijen of te Weiden, (Top en Naweide afzonderlijk,) behoorende tot de Landerijen van het HUIS te *LELLENS.*

Mr. A. J. VAN ROIJEN.

VERHURING,
voor een of drie jaren.

Op MAANDAG den 16den Februarij 1857, des voormiddags precies te elf uur, ten Huize van den Kastelein KRUISINGA, te *Adorp*, van 5 B., 33 R., 90 E. uitmuntend oud **GROENLAND,** in drie Perceelen, gelegen nabij de *Koekoek*, aan het Selwerder Diepje, onder *Adorp*, behoorende aan Mevrouw de Wedw. STRATINGH, — om te Hooijen en te Weiden.

Mr. A. J. VAN ROIJEN.

*** Mr. **J. D. TRESLING,** Notaris te *Scharmer*, gedenkt, op DONDERDAG den 12den Februarij 1857, des namiddags te 3 uur, ten Huize van R. J. KLUNDER, te *Scharmer*, publiek te verkoopen:

Eene BOEREN BEHUIZING en SCHUUR, met 5 B., 14 R., 17 Ellen eigen BOUW- en GROENLAND, gelegen te *Harkstede*, toebehoorende aan de Kinderen van wijlen W. J. WEERSEMA en Vrouw.

Mr. J. D. TRESLING.

*** Mr. **J. D. TRESLING,** Notaris te *Scharmer*, gedenkt, op ZATURDAG den 14den Februarij 1857, des namiddags te 2 uur, ten Huize van de Wedw. H. J. BOELMANS, te *Slochteren*, publiek te veilen en te verkoopen:

I. Eene BEHUIZING en SCHUUR, getd. letter D, no. 252, met 2 B., 40 R., 70 E. EIGEN TUIN, BOUW- en GROENLAND, gelegen te *Slochteren*, toebehoorende aan J. L. WIERINGA.

II. Eene BEHUIZING met de VASTE BEKLEMMING van derzelver HEEM en TUIN, doende jaarlijks tot vaste huur *f* 6—00, toebehoorende aan K. A. NOORDHOFF; gelegen te *Schildwolde.*

Mr. J. D. TRESLING.

*** Mr. **M. DE MUINCK,** Notaris te *Grijpskerk*, gedenkt, ten verzoeke van J. E. ROORDA, Landbouwer onder *Niehove*, op ZATURDAG den 14den Februarij 1857, des avonds te 5 uur, ten Huize van T. GAAIKEMA, Kastelein te *Niehove*, publiek te verkoopen:

Eene **BOERENPLAATS,** no. 68, bestaande in eene nieuwgetimmerde BEHUIZING en SCHUUR, met het REGT DER VASTE, IN ALLE LINIËN VERERVENDE BEKLEMMING van derzelver ERF, TUIN en LANDERIJEN, groot 14 B., 80 R. en 82 Ellen, staande en gelegen onder *Niehove*, jaarlijksche vaste huur *f* 200—00.

*** Mr. **S. REIJNDERS,** Notaris te *Appingedam*, zal, ten verzoeke van S. J. RIJKELS, op ZATURDAG den 14den Februarij 1857, des voormiddags te 10 uur, ten Huize van J. SCHOLTENS, te *Uithuizermeeden*, publiek verkoopen:

I. Eene welbetimmerde BEHUIZING en SCHUUR, get. no. 87, zijnde eene wélbeklante ***BROOD-, KOEK-*** en ***BANKETBAKKERIJ,*** met HEEM, TUIN, groot APPELHOF en Kamp LAND, te zamen groot 47 Roeden, 80 Ellen, doende tot huur *f* 15—00, aan den Grindweg in het Dorp *Uithuizermeeden.*

II. De BEKLEMMING van 1 B, 58 R., 10 Ellen uitmuntend best OUD GROENLAND, doende tot huur *f* 19—00, nabij den ouden Dijk te *Uithuizermeeden.*

Hierover kan een groot gedeelte van den Koopprijs beleend blijven.

*** Mr **H. VEENHOVEN,** Griffier te *Hoogezand*, zal, ten verzoeke van den Heer E. H. MEURSING aldaar, en MEDEREEDERS, op WOENSDAG den 18den Februarij 1857, des avonds te 6 uur, in het Logement van Mejufvrouw de Wedw. A. L. MEURS, te *Martenshoek*, publiek verkoopen:

Het gezinkt **SCHOONERSCHIP *CHRISTINA JACOBA,*** groot 128 Zeetonnen, in den Herfst van 1852 nieuw uitgehaald, met COMPLETEN INVENTARIS, liggende te *Hamburg* en gevoerd geweest door Kapt. H. J. VAN CALKER. De Inventarissen zullen op de gewone plaatsen ter lezing liggen. Inmiddels **UIT DE HAND TE KOOP;** nadere informatiën bij den Heer E. H. MEURSING opgenoemd.

UIT DE HAND TE KOOP:

Eene BEHUIZING met TUIN, staande op den Driemolendrift. Te bevragen bij den Eigenaar en Bewoner H. ZUURVEEN.

Op zeer aannemelijke Voorwaarden

TE KOOP of TE HUUR:

Eene nette **HEEREN BEHUIZING** met fraaijen TUIN daarachter, staande op Monnikenholm, door Mevrouw GEBHARD in huur bewoond. Te bevragen bij H. PLUIMKER, in de Korenstraat.

TE KOOP:

Een beste **HOUTZAAGMOLEN** me ANNEXEN, in 1847 nieuw gebouwd, staand in *Oostvriesland.* Te bevragen bij de Heeren

WIJCHERS & BAUERMAN,
te *Groningen;*
P. J. VOS, te *Delfzijl:*
H. POST, te *Winschoten.*

UIT DE HAND

TE KOOP OF TE HUUR:

Eene **HEEREN BEHUIZING,** in de Turftorenstraat, thans bewoond door den Heer BLOEMERS.

Te Huur:

Eene kapitale **KOOPMANS BEHUIZING** in eene der Hoofdstraten dezer Stad, voorzien van ruimen WINKEL, 3 KAMERS, KEUKEN met POMP- en REGENWATER, KELDER, TURF-, LINNEN- en PAKZOLDERS. Te bevragen bij de Eigenares en Bewoonster Wedw. G. J. BOSCH.

Te Huur, tegen den 1sten Mei a.s.:

een **ruime WIJNKELDER,** aan de Vischmarkt. Te bevragen bij Mr. A. PAEHLIG.

Te Huur, tegen den 1sten Mei a.s.:

Eene roijale **BOVENWONING** met VRIJEN OPGANG, in het midden der Stad. Te bevragen bij den Boekverkooper J. RÖMELINGH, in de Heerestraat.

UIT DE HAND TE KOOP:

Een NEDERLANDSCH **HEK-TJALK-SCHIP,** groot circa 40 Lasten of 55 Zeetonnen, hebbende 2 MASTEN in het Dek, voorzien van een goeden INVENTARIS, in staat om dadelijk naar Zee te kunnen gaan, liggende te *Harlingen*, en aldaar te bevragen bij J. & S. WIARDA.

SIGAREN-FABRIJK
Bremen.

Ondergeteekende blijft zich bij voortduring in de welwillende aandacht van HEEREN HANDELAREN beleefdelijk aanbevelen.

H. J. ALTING.

*** Met bevreemding heeft de ondergeteekende de **advertentie** gelezen in de *Gron. Ct.* van den 4den Februarij, door den eersten COMMISSARIS van POLITIE geplaatst. Hij vermeent te moeten opmerken, dat die plaatsing geheel zonder zijne voorkennis is geschied; dat ieder inbrenger van goederen zich slechts TEN ZIJNEN HUIZE des verkiezende heeft aan te melden en geen aangifte te doen ten BURELE van POLITIE. Reeds 20 jaren bij het Vak werkzaam, meent hij zijne zaken zelf te kunnen regelen. Reeds heeft de ondervinding hem geleerd, dat de handelingen van een openbaar Ambtenaar, welke wel is waar geoorloofd zijn, doch onnoodig, iemand meer kwaad kunnen doen dan men wel denkt, en dat een eens opgevat vooroordeel ligt wortels schiet, zelfs tegenover eene van alles verstokene familie.

Hij neemt deze gelegenheid te baat om zijne Stadgenooten die, vrij van vooroordeel, hunne hulp en deelneming in zijn lot hebben betoond, daarvoor **DANK** te zeggen, en hoopt die waardig te blijven; zich verder bij eene spoedige hervatting zijner werkzaamheden, waardoor hij zich en zijne familie moet onderhouden, minzaam aanbevelende.

A. VALK, *Zijde- en Wolverwer.*

Bij den Vleeschhouwer **E. J. SCHAAP,** in de Brugstraat, zullen, op MORGEN, ZATURDAG AVOND, twee **zeldzaam fijne, vette jonge KOEIJEN** worden geslagt, welke ZONDAG aan den **Balk** ter bezigtiging zullen hangen. Verzoekt vriendelijk gunst.

GELD TE BEKOMEN,

op SOLIEDE HYPOTHEKEN. Brieven *franko.*

J. H. M. JANSSEN,
bij de Akerk te *Groningen*, Noordzijde.

Aangeboden

en ter dadelijke beschikking: Eene **MIDDAGTAFEL voor 6 à 8 Personen.** Te bevragen aan het BUREAU dezer COURANT.

Eene fatsoenlijke **BURGER DOCHTER,** oud 28 jaren, P. G., verlangt ten spoedigste eene betrekking als **JUFFER** van **GEZELSCHAP** of tot het **WAARNEMEN** eener KLEINE HUISHOUDING. Er zal minder op Salaris, dan op eene goede behandeling gelet worden. — Adres bij J. DOESBURG, Boekverkooper in de Oude Kijk-in-'t Jatstraat te *Groningen*, onder *franko Brieven*, letters A. IJ.

Cibaria Saluberrima,

IN PLAATS VAN

REVALENTA ARABICA.

De **CIBARIA** is het BESTE VOEDSEL voor jonge Kinderen en zwakke Menschen. Zij werkt spoediger, is smakelijker en veel goedkooper dan DU BARRY'S **Revalenta,** en heeft velen reeds hare heilzame krachten getoond. Zij wordt afgeleverd in **blikken bussen,** inhoudende: 12½, 25 en 50 Ned. Looden, voor 45 Cts., 80 Cts. en *f* 1,50; de Prima voor 75 Cts., *f* 1,40 en *f* 2,50; te *Appingedam* bij den Heer A. B. BOUWES; te *Veendam* bij den Heer J. E. SCHOLTENS; te *Groningen* bij den Heer R. T. TIDDENS; verder in de bekende Depôts en aan het MAGAZIJN te *'s Gravenhage*, bij den Fabrikant J. A. VAN WIJK.

WEERKUNDIGE WAARNEMINGEN,

gedaan te *Groningen;* medegedeeld van wege het Genootschap: *Ter bevordering der Natuurkundige Wetenschappen,*

Januarij 1857.

DAGEN.	BAROMETER op 0°.			THERMOMETER.			VOCHTIGHEIDS-TOESTAND.			WINDSTREEK.			LUCHTGESTELDHEID.		
	8 uur.	2 uur.	8 uur.	8 u.	2 u.	8 u.	8 u.	2 u.	8 u.	8 uur.	2 uur.	8 uur.	8 uur.	2 uur.	8 uur.
25	747,16	748,87	749,40	0,0	0,3	0,1		0,90	0,91	Z.O.	O.Z.O.	O.Z.O.	betrokken.	bewolkt.	betrokken.
26	750,53	751,52	754,00	0,2	0,4	-0,4	0,97	0,93	0,95	O.t.Z.	O.t.N.	O.N.O.	„	betrokken.	„
27	756,69	757,15	758,22	-1,2	0,0	-1,7	0,97	0,98	0,92	N.O.t.O.	N.O.t.O.	N.O.	„	sneeuw.	„
28	757,45	755,96	755,27	-1,1	1,1	-1,4				„	„	Z.O.	„	betrokken.	„
29	754,92	755,08	756,11	-3,5	0,4	0,6				O.t.N.	O.t.N.	O.t.N.	„	„	bewolkt.
30	757,64	757,27	756,79	0,3	1,9	1,7				O.N.O.	O.N.O.	Z.	„	bewolkt.	betrokken.
31	755,79	756,32	757,42	0,0	2,3	1,3				Z.	Z.	„	„	„	wein. bewolkt

Gem. over de maand Januarij: 755.40 -0,5 0.70

Regen 42.3 strepen.

Te *Groningen*, bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.